

Τα μυστικά της εξομολόγησης.

υπό Λεοντίου Μοναχού Διονυσιάτου

«Προσεύχομαι, και την πρώτη σκέψη που έρχεται στην καρδιά μου τη δέχομαι ως λόγο Θεού, και αυτή λέω. Είναι ο Θεός που ξέρει τη ζωή σου και το μυστήριο της καρδιάς σου. Εγώ είμαι μόνο ένας πνευματικός». (1,71)

ΑΓΙΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ

Η εξομολόγηση είναι μυστήριο. Αυτό σημαίνει ότι η άφεση των αμαρτιών δεν εξαρτάται από την (άγνωστη στον εξομολογούμενο) αμαρτωλότητα του ιερέως που τελεί το μυστήριο. Όμως εξαρτάται κατά ένα μέρος και από το πρόσωπο του εξομολόγου, εφόσον δι' αυτού δίνεται η συγχώρηση, κατά το: **«άν τινων αφείτε τας αμαρτίες, αφήνται αυτοίς, αν τινών κρατείτε, κεκράτηνται».** (Ιω. Κ 23).

Όταν προσερχόμαστε στο μυστήριο αυτό, πρέπει να θέλουμε να βελτιώσουμε πνευματικά τον εαυτό μας. Στην ερώτηση **ποια είναι η ουσία του μυστηρίου της Μετανοίας και Εξομολόγησης**, ο άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως απαντάει:

«α. Η συναίσθηση του μετανοούντος σαν παραβάτη των θείων εντολών, και β. Η διάθεση για επιστροφή προς τον Θεό και τήρηση των θείων εντολών». (2,186). Χρειάζεται, όμως, υποβοήθηση ο μετανοών, συνήθως, για να μπορέσει να διακρίνει στα προβλήματά του την συμφέρουσα (πνευματικά) λύση. Από αυτό συνεπάγεται ότι πρέπει να βρει ένα καλό πνευματικό οδηγό, όχι απλά ένα εξομολόγο. Και όπως κάποιος ψάχνει για ένα καλό γιατρό για το σώμα του, έτσι πρέπει να αναζητάει και ένα καλό πνευματικό για την ψυχή του. Υπάρχει μάλιστα [μαρτυρία](#) από ζωντανή εμφάνιση σε νέους του γέροντος Ιακώβου Τσαλίκη μετά την κοίμησή του, που τους τόνισε ακριβώς αυτή την ανάγκη.

Ο γέροντας Παΐσιος ο Αγιορείτης (+1994) μιλούσε για το θέμα αυτό με τον ίδιο τρόπο: **«Σήμερα το πιο απαραίτητο είναι να βρουν οι άνθρωποι έναν πνευματικό, να εξομολογούνται, να του έχουν εμπιστοσύνη και να τον συμβουλευονται. Αν έχουν πνευματικό και βάλουν ένα πρόγραμμα με προσευχή και λίγη μελέτη, εκκλησιάζονται, κοινωνούν, τότε δεν έχουν τίποτε να φοβηθούν σ' αυτήν την ζωή. Η ψυχή πρέπει να παρακολουθείται από τον πνευματικό, για να μη λαθέψει τον δρόμο της. Μπορεί να βοηθάει στον αγώνα λ.χ. και η πνευματική μελέτη, αλλά, αν κανείς δεν έχει πνευματικό οδηγό, μπορεί να δίνη δικές του ερμηνείες σ' αυτά που διαβάζει, και να πλανηθεί. Βλέπεις, και όταν κάποιος πάει κάπου με το αυτοκίνητό του και δεν γνωρίζει καλά τον δρόμο, μπορεί να συμβουλευτεί τον χάρτη, αλλά σταματάει κιόλας και ρωτάει, για να μην πάρει λάθος δρόμο... Τον πνευματικό οδηγό φυσικά κανείς θα τον διαλέξει. Δεν θα εμπιστευτεί στον οποιονδήποτε την ψυχή του. Όπως για την υγεία του σώματος ψάχνει να βρει καλό γιατρό, έτσι και για την υγεία της ψυχής του θα ψάξει να βρει κάποιον καλό πνευματικό και θα πηγαίνει σ' αυτόν, τον γιατρό της ψυχής, τακτικά».** (3).

Αν από τους εξομολόγους λίγοι είναι και πνευματικοί καθοδηγητές, αυτό κατά ένα μέρος οφείλεται και στους πιστούς, που δεν το επιζητούν. Ο Ιερομόναχος Ραφαήλ Νόϊκα, πνευματικό τέκνο του γέροντος Σωφρονίου του Αγιορείτη (+1993), αναφέρει ένα περιστατικό: «Ένας νέος έκανε στον άγιο Σιλουανό αυτή την τραγική ερώτηση: Γιατί σήμερα είναι τόσο λίγοι οι καλοί πνευματικοί; Και ο άγιος Σιλουανός έδωσε μια απάντηση ίσως ακατανόητη... **«Δεν υπάρχουν καλοί πνευματικοί επειδή δεν υπάρχουν καλοί υποτακτικοί».** Ένα άλλο περιστατικό είναι με τον γέροντα Σωφρόνιο. Έκανε μια αναφορά ο γέροντας στον προφήτη Ιεζεκιήλ, που λέει κάπου: **«Αν ο προφήτης του Θεού βρεθεί ψευδής είναι επειδή Εγώ, ο Κύριος και Θεός, παραπλάνησα τον προφήτη** (Ιεζ. 14,9). Δηλ. Εγώ, ο Κύριος και Θεός, παραπλανώ τον προφήτη

μου τον μέγα, τον δίκαιο, τον αληθινό, και θα πει ψέματα. Γιατί; Επειδή ο λαός Μου έχει υποκριτική καρδιά. Κάποια μέρα, όταν άρχισα να καταλαβαίνω αυτό το μυστήριο, πήγα στον γέροντα Σωφρόνιο και του είπα: "Άρα λοιπόν πάτερ, στο μυστήριο της εξομολόγησης, όσον αφορά τον πνευματικό πατέρα και το πνευματικό τέκνο, είναι ο γιος που γεννάει τον πατέρα!" Άρχισε να γελάει ο γ. Σωφρόνιος και είπε: «Έτσι είναι. Ο γιος γεννάει τον πατέρα του»! ... Μάθετε στα πνευματικά σας τέκνα αυτή τη μέθοδο: Μην έρχεσθε σε εμένα αν δεν προσευχηθείτε πρώτα στον Θεό». (1,72-73)

Γράφεται στον βίο του αγίου **Σεραφείμ του Σαρώφ** (+1833) ένα περιστατικό, από τα πολλά, που φανερώνει τον τρόπο με τον οποίο μιλούσε ο άγιος: «...Ο π. Αντώνιος που γνώριζε και σεβόταν από πολλών ετών τον όσιο Σεραφείμ, τόλμησε να του πει: «Πατερούλη, η ψυχή του ανθρώπου είναι μπροστά σας ανοικτή σαν σε καθρέπτη. Εμπρός στα μάτια μου, ενώ ακόμη δεν είχατε ακούσει τις πνευματικές ανάγκες και τις ταλαιπωρίες αυτού του προσκυνητή, του τα είπατε ήδη όλα εκ των προτέρων. Τώρα βλέπω ότι ο νους σας είναι τόσο καθαρός, ώστε τίποτα δεν μένει κρυφό σ' αυτόν από την καρδιά του πλησίον». Τότε ο όσιος Σεραφείμ έβαλε στο στόμα του π. Αντωνίου την δεξιά του παλάμη, σαν να ήθελε να τον αποστομώσει, και είπε: «**Δεν μιλάς όπως πρέπει χαρά μου. Η καρδιά του ανθρώπου είναι ανοικτή μόνο στον Κύριο και ο Θεός είναι ο μόνος καρδιογνώστης, η δε καρδιά του ανθρώπου είναι βαθεία**» (Ψαλμ. 63,7). Ο π. Αντώνιος ξαναρώτησε: «Πως εσείς πατερούλη, ενώ ούτε μία λέξη δεν ερωτήσατε τον (συνομιλητή) έμπορο, του είπατε όλα όσα του ήσαν αναγκαία»; Ο όσιος απάντησε ταπεινά: «**Αυτός ήλθε σε μένα όπως όλοι οι άλλοι, όπως και εσύ, επειδή με θεωρούσε δούλο του Θεού. Εγώ ο ταπεινός Σεραφείμ επίσης θεωρώ τον εαυτό μου ως αμαρτωλό δούλο του Θεού και ότι μου ορίζει ο Κύριος, αυτό και παραδίδω ως ωφέλιμο σ' εκείνον που έχει ανάγκη. Την πρώτη σκέψη που εμφανίζεται στην ψυχή μου την θεωρώ ως υπόδειξη του Θεού, χωρίς να γνωρίζω τι υπάρχει στην ψυχή του συνομιλητή μου, αλλά μόνο πιστεύοντας ότι αυτό είναι το θέλημα του Θεού. Όπως το σίδερο στον σιδηρουργό έτσι και εγώ έχω παραδώσει το θέλημά μου και ολόκληρο τον εαυτό μου στον Κύριο. Ότι είναι αρεστό σε Εκείνον, αυτό και πράττω. Δεν έχω δικό μου θέλημα, αλλά ότι είναι ευάρεστο στον Θεό αυτό και μεταδίδω**». (4)

Ο άγιος Σεραφείμ μιλούσε σαν τέλειος Χριστιανός, και γι' αυτό δεν έκανε λάθη. «Σε μια συζήτησή του με τον πατέρα Στρατόνικο, (λέει ο π. Ραφαήλ) ένα ασκητή του Καυκάσου, ο άγιος Σιλουανός έκανε μια ρητορική ερώτηση: **Πάτερ πως μιλούν οι τέλειοι;** Ο π. Στρατόνικος δεν ήξερε τι να απαντήσει και ο άγιος Σιλουανός αποκρίθηκε: **Οι τέλειοι δεν λένε τίποτε αφ' εαυτού τους, λένε μόνο ότι τους δίνει το Πνεύμα**». (1,67)

Επομένως, σε σχέση με τα προηγούμενα, είναι απαραίτητο να υπάρχει εν Χριστώ ενότητα πνεύματος εξομολόγου και εξομολογούμενου, και να μην γίνεται μεταξύ τους φλύαρη συζήτηση, ώστε να γίνεται αντιληπτός ο λόγος του Κυρίου για την ψυχή, που είναι ο πρώτος λόγος του πνευματικού. Ο Θεός γνωρίζει τι τάλαντα έχει δώσει σε κάθε ψυχή, και σε ποια πάθη είναι επιρρεπής, γι' αυτό οι συμβουλές μπορεί να διαφέρουν αρκετά από άνθρωπο σε άνθρωπο. Έτσι η σωτηρία δεν είναι κάποια συγκεκριμένη συνταγή, είναι όπως λέει ο π. Ραφαήλ, «λόγος μυστικός, λόγος θειικός, για κάθε ψυχή που έχει γεννηθεί στον κόσμο. Και για κάθε ψυχή ένας άλλος λόγος». Και συνεχίζει ο π. Ραφαήλ:

«Θυμάστε το περιστατικό από το Γεροντικό: Έρχεται ένας μοναχός στον τάδε αββά και ζητάει ένα λόγο σωτηρίας, και ο αββάς του λέει: **"Μείνε στο κελλί σου, τρώγε πίνε κοιμήσου, μόνο μη βγεις από το κελλί"**. Σε κάποιον άλλο με την ίδια αναζήτηση: **"Να νηστεύεις μέχρι την ενάτη ώρα"**. Μπορεί να βγαίνει από το κελλί (κάνοντας επισκέψεις), μπορεί να μπαίνει, να κάνει ότι θέλει, αλλά να κρατήσει τη νηστεία. Σε κάποιον άλλο είπε κάτι για τους λογισμούς και σε κάποιον κάτι άλλο. Και όπως έλεγε ο π. Σωφρόνιος, εδώ δεν μιλάμε για θεολογία, δεν πρόκειται

για ένα δόγμα γραμμένο σε ένα βιβλίο. Πρόκειται για μια πνευματική στρατηγική, όπου ο πνευματικός, καθώς το πνεύμα του γεννά λόγο στην καρδιά, καταλαβαίνει ότι η στρατηγική γι' αυτόν τον άνθρωπο είναι: **"Ενίσχυσε τον στρατό σου στο τάδε μέτωπο"**. Αν σε εκείνο το σημείο νικήσεις, στα υπόλοιπα θα σου είναι σχετικά εύκολο. Η σωτηρία σου είναι ήδη εξασφαλισμένη. Αν όμως όλα τα άλλα τα σημεία τα ενισχύσεις, ενώ εκεί που υπάρχει μία τρύπα στο τείχος την αφήσεις ακάλυπτη, από εκεί εισβάλουν τα στρατεύματα του εχθρού, και δεν έκανες τίποτε για την σωτηρία σου. Λοιπόν είναι απαραίτητο να εισέλθουμε στο έργο του Θεού, να αναζητούμε τον θεϊκό λόγο, για να βρούμε που είναι αυτή η τρύπα απ' όπου μπορούν να εισβάλουν οι εχθροί στην πόλη της ψυχής». (1,68)

Στον στρατό τα μηνύματα του αρχηγείου πρέπει να φτάσουν στους πολεμιστές προφυλαγμένα από τον εχθρό, ώστε αυτός να μην μάθει τις κινήσεις που θα γίνουν για την εξουδετέρωσή του. Έτσι υπάρχει το στρατιωτικό απόρρητο, που τηρείται με πολλή φροντίδα με την βοήθεια ειδικών υπηρεσιών, την εφαρμογή κρυπτογράφησης και άλλων συστημάτων ασφαλείας. Και εμείς για να ωφελούμαστε τα μέγιστα από το μυστήριο της Εξομολόγησης, πρέπει να κρατάμε τα μυστικά του, όπως μας εξηγεί ο π. Ραφαήλ Νόικα:

«Προσέξτε μία ακόμη σημαντική λεπτομέρεια: το απόρρητο της εξομολόγησης. Ξέρουμε ότι οι ιερείς πρέπει να κρατάνε μυστική την εξομολόγηση, αλλά μη νομίζετε ότι αυτό γίνεται μόνο για να προστατέψουμε την ψυχή που έρχεται σ' εμάς από τον πόνο και την ντροπή και για να την ενθαρρύνουμε να μας ανοίγεται χωρίς φόβο. Δεν είναι μόνο αυτό: είναι κάτι πολύ πιο μεγάλο. **Στο μυστήριο της πνευματικής πατρότητας, όπως όλοι νομίζω γνωρίζετε, και ιδιαίτερα στην εξομολόγηση, δεν μπορεί να εισχωρήσει ο διάβολος.** Ο διάβολος, όμως, που είναι όχι μόνο κακός, αλλά και πονηρός, ξέρει πώς να μπερδεύει τα πράγματα για να μαντεύει. Όσες, όμως, λιγότερες πληροφορίες έχει, τόσο περισσότερο χρόνο κερδίζουμε εμείς για να δουλεύουμε πάνω στην ψυχή που έρχεται σ' εμάς, ώστε να στερεωθεί.

Θα ήθελα να προσθέσω ότι στην τσαρική Ρωσία υπήρχε νόμος, η μαρτυρία του ιερέα στα δικαστήρια να μην έχει καμία αξία. Αν και υπήρχε και τότε διωγμός κατά της Εκκλησίας, ιδιαίτερα από τον Μεγάλο Πέτρο και μετά, σε αυτό όμως το γεγονός υπήρχε πραγματικά κάτι το θαυμαστό, διότι μέσω αυτού του νόμου προστατευόταν το μυστήριο της εξομολόγησης: ο ιερέας να μην έχει το δικαίωμα να καταθέσει ως μάρτυρας ούτε υπέρ ούτε κατά, επειδή δεν αποτελούν αυτά τον σκοπό της ιεροσύνης, αλλά σκοπός μας είναι να κρατήσουμε το απόρρητο της εξομολόγησης. Και **δεν αρκεί μόνο ο ιερέας να κρατάει απόρρητη την εξομολόγηση, γιατί δεν πρόκειται απλώς για μια επαγγελματική ηθική, όπως στην ιατρική, είναι έργο του Αγίου Πνεύματος,** αλλά πρέπει και ο εξομολογούμενος να κρατάει μυστική την εξομολόγηση, γιατί αλλιώς το μυστήριο και πάλι σχεδόν ακυρώνεται. Διότι αν αυτός αρχίσει να λέει: «Α, ο πνευματικός μου είπε αυτό και αυτό», τότε φαίνεται ότι, ως πνευματικός, τον έναν τον γλυκαίνεις και τον άλλον τον μαστιγώνεις για την ίδια αμαρτία. Σύμφωνα όμως με τη σοφία σου, ως πνευματικός, ξέρεις τι ακριβώς θα σώσει τον έναν και τι τον άλλον. Έχει δικαίωμα ο πνευματικός -μιλάμε πάλι για τη δύναμη να μπορείς να δώσεις ζωή- να έχει την ελευθερία να δώσει στον έναν γλυκό και στον άλλον πικρό δηλ. μαστίγωμα, γνωρίζοντας ότι ο ένας θα σωθεί με το γλυκό και ο άλλος με το μαστίγωμα. Αν όμως οι εξομολογούμενοι αρχίσουν να μιλούν μεταξύ τους, τότε σίγουρα θα σκανδαλιστούν.

Στον **αββά Ποιμένα** συνέβη ένας παρόμοιος πειρασμός, όμως εκείνος διέθετε πολύ περισσότερη σοφία και ήταν ικανός να τον ξεπεράσει. Ο γέροντας του είπε: **«άφησε τα πάθη να εισέλθουν και πολέμησε μαζί τους»**, ενώ σε κάποιον άλλον είπε: **«Μην αφήσεις καθόλου να εισέλθουν τα πάθη, αλλά ευθύς ξέκοπέ τα»**. Ακούγοντας αυτό ο νεαρός Ποιμήν, γύρισε πίσω στον αββά και τον ρώτησε: «Αββά, εγώ σου εμπιστεύθηκα τους λογισμούς μου. Και να, αλλιώς μίλησες σ' εμένα και αλλιώς στον άλλο». Ο γέροντας του αποκρίθηκε: **«Ποιμήν, παιδί μου, δεν**

μου είπες να σου μιλήσω όπως θα μιλούσα στον εαυτό μου; Σου μίλησα λοιπόν όπως θα μιλούσα στον εαυτό μου. Σου είπα τι κάνω εγώ»!

Ο π. Σωφρόνιος σχολίαζε το παραπάνω περιστατικό ως εξής: Ο άλλος μοναχός ήταν, σαν να λέμε, χονδρο-καλόγερος "της σειράς" (άνθρωπος της σειράς δεν υπάρχει, ο καθένας είναι διαφορετικός, όμως υπάρχει σε αυτό και μία αλήθεια), δεν είχε υψηλό επίπεδο πνευματικότητας. Αν θα άφηνε τους λογισμούς να μπαίνουν στην καρδιά του, τότε η καρδιά του θα μολυνόταν, και είναι άγνωστο ποιος τελικά θα νικούσε ή, οπωσδήποτε, θα αδυνάτιζε πάρα πολύ από αυτούς τους λογισμούς. **Ο Ποιμήν όμως ήταν τόσο πολύ γεμάτος από χάρη στη νεότητά του, ώστε, έλεγε ο π. Σωφρόνιος, ο γέροντάς του είδε ότι πάντοτε η χάρη θα νικούσε στην καρδιά του.** Αυτός, όμως, όντας γεμάτος από χάρη, αν δεν άφηνε τους λογισμούς να μπαίνουν στην καρδιά του, δεν θα γνώριζε τόσα πολλά στοιχεία, και εδώ μιλάμε για ανθρώπινα στοιχεία, για ανθρώπινη πείρα, τα οποία στη συνέχεια θα του ήταν πολύ χρήσιμα για την καθοδήγηση των ψυχών. Ο Ποιμήν θα ήξερε πλέον όχι μόνο την οδό της χάριτος, αλλά και την πονηρία των κακών λογισμών, επειδή θα είχε παλέψει με αυτούς στην καρδιά του. Και έγινε, όντως, ποιμένας, όπως του προφήτεψε κάποιος: **«Ποιμήν, το όνομά σου θα γίνει ξακουστό σε όλη την Αίγυπτο».** Βλέπεται, δεν ήταν μόνο μέγας πνευματικά, αλλά ο γέροντας τον εξόπλιζε και με ανθρώπινα όπλα, που τα έχουμε και αυτά ανάγκη.

Τώρα θέλω να εστιάσω στο γεγονός, ότι στον έναν είπε μαύρο και στον άλλον άσπρο, και ότι πρέπει ο πνευματικός να έχει αυτή την ελευθερία. **Αν ξέρετε ότι ο εξομολογούμενος κρατάει μυστική την εξομολόγηση, μπορείτε να κάνετε με αυτόν ό,τι θέλετε, και θέλουμε σωτηρία, όχι με την έννοια του "κάνω ό,τι θέλω". Αν ξέρετε ότι δημοσιεύει την εξομολόγηση, θα έχετε δεμένα τα χέρια σας στο πνευματικό σας έργο, διότι ο εξομολογούμενος δεν κρατάει ψηλά το μυστήριο.** Αλλά δεν είναι μόνο αυτό, υπάρχει ακόμη ένα πιο μεγάλο μυστήριο, ένα μυστήριο άκρως πνευματικό: **όταν ο εξομολογούμενος διατυμπανίζει ό,τι είπε και ό,τι τον συμβούλεψε ο πνευματικός στην εξομολόγηση, τότε ο εχθρός καταλαβαίνει πιο γρήγορα τι μας συμβαίνει, ποιο είναι το αδύνατο σημείο μας, και ξέρει πού και πώς να χτυπήσει.** Προσέξτε, για παράδειγμα, τη διήγηση περί των πρωτοπλάστων. Επιτρέψτε μου να την αποδώσω ελεύθερα, για να είναι πιο ζωντανός ο διάλογος. Ο Θεός είπε στον Αδάμ: **«Από όλα τα δέντρα θα τρώτε, από αυτό όμως το δέντρο δεν θα φάτε, επειδή, τη μέρα που θα φάτε, θα πεθάνετε»** (Γεν. 2, 16-17), και θα έλεγα ότι δεν θέλει απλώς να τον σταματήσει, αλλά κυρίως να του αποκαλύψει τα μυστήρια του Παραδείσου. Έρχεται λοιπόν το φίδι στην Εύα, επειδή τη βρήκε πιο αδύναμη (δεν ξέρω το γιατί, αλλά, βλέπεται, έτσι έγινε το πράγμα), και αρχίζει να της λέει: **«Μήπως ο Θεός σου είπε κάτι για το δέντρο, να φας ή να μη φας»;** Της έλυσε, όπως λέμε, τη γλώσσα. Συγνώμη για την έκφραση, αλλά το φίδι ήταν πολύ πιο σοφό και δεν μιλούσε όπως μιλάω εγώ τώρα· μιλούσε με πολύ σιγουριά, σαν να ήξερε τα πάντα. Και έτσι συνεχίζει μέχρι σήμερα να κάνει ο πλάνος χρησιμοποιώντας τους ανθρώπους και τους λογισμούς μας (δηλαδή τους ορατούς και αόρατους εχθρούς) και μας λύνει τη γλώσσα!

Και η καημένη η Εύα, σαν ένα αθώο παιδί, του τα είπε όλα. Διότι εμείς βέβαια λέμε στην προσευχή: **«ου μη γαρ τοις εχθροίς σου το μυστήριον είπω»** (δεν θα πω στους εχθρούς Σου το μυστήριο), η Εύα όμως του είπε: **«ο Θεός μάς είπε πως απ' όλα μπορούμε να φάμε, μόνο από εκείνο το δέντρο να μη φάμε, γιατί θα πεθάνουμε».** **«Α, ωραία! Τώρα ξέρω πού να χτυπήσω» σκέφτηκε ο διάβολος,** και ξέρουμε πώς χτύπησε, και ξέρουμε πού χτύπησε... Αυτό ακριβώς πρέπει να αποφεύγομε στο μυστήριο της εξομολόγησης. Εκπαιδεύστε τα πνευματικά σας τέκνα σε αυτόν τον τύπο: το μυστήριο να μείνει μυστήριο δηλαδή μυστικό.

Βέβαια, όπως ανέφερε και ο Σεβασμιότατος και όπως γινόταν αρχικά στην Εκκλησία, η εξομολόγηση δεν ήταν προσωπική-μυστική υπόθεση, διότι εξομολογούνταν δημόσια, όπως βλέπουμε και στο περιστατικό της Κλίμακας (του Ιωάννη του Σιναΐτη). Αρχικά η εξομολόγηση

γινόταν δημοσίως ενώπιον όλων. Όμως σκέφτομαι: Τι ακροατήριο ήταν εκείνο! Διότι εκείνοι που άκουγαν βρίσκονταν σε τέτοιο πνευματικό ύψος που μπορούσαν να κλαίνε για τη θλίψη του αμαρτωλού αδελφού, που είναι αμαρτωλός σαν και εμένα, που σαν και εμένα δεν φτάνει στη δόξα του Θεού, και που μπορούσαν με δάκρυα να προσεύχονται να ακούνε το μυστήριο της εξομολόγησης με προσευχή. Όταν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε ο διάβολος δεν μπορεί να εισχωρήσει σε αυτούς, όπως δεν μπορεί να εισχωρήσει στον πνευματικό! Τέτοια ήταν η κοινότητα της Ιερουσαλήμ. Όμως πέρασε όλοι. **Τώρα όχι μόνο δεν μπορούμε να ακούμε εξομολογήσεις που γίνονται δημοσίως, αλλά και σκανδαλιζόμαστε.** Μία ιστορία λέει και εύχομαι να είναι μόνο ένα αστείο, ότι ένας πνευματικός ρωτούσε στην εξομολόγηση ένα μικρό παιδί: «Μήπως έκανες αυτό, μήπως έκανες το άλλο»; Και σε μία στιγμή το παιδί τού λέει: «**Όχι, αυτό δεν το έκανα, αλλά ...καλή ιδέα!**» Δηλαδή του έβαλε στον νου μία (κακή) ιδέα. Μας συμβαίνει, ως πούμε, να μολυνόμαστε όταν ακούμε άσχημα περιστατικά, αμαρτωλές υποθέσεις άλλων προσώπων και κινδυνεύουμε να τα ακολουθήσουμε. Και **αντί να οικοδομούμε τον εαυτό μας με προσευχή για τον πλησίον, σαν να επρόκειτο για την ψυχή μας την ίδια, όπως συνέβαινε με τους πρώτους χριστιανούς, εμείς ή επηρεαζόμαστε αρνητικά και μολυνόμαστε, ή κάνουμε λογισμούς για τον πλησίον, ή τον θεατρίζουμε, ή μιμούμαστε την κακή του συμπεριφορά**». (1,74-79)

Τα παραπάνω ειπώθηκαν για να βοηθήσουν στην κατανόηση κάποιων κύριων χαρακτηριστικών του Μυστηρίου της Εξομολόγησης, που επειδή είναι Μυστήριο στηρίζεται στην πίστη μας στον Χριστό. Γι' αυτό να προσερχόμαστε χωρίς αμφιταλαντεύσεις, διότι **«πάντα δυνατά τω πιστεύοντι»!** Και να μην ψάχνουμε την τελειότητα στους άλλους, διότι όχι μόνο δεν πρέπει να νομίζουμε ότι είμαστε οι ίδιοι άξιοι για κάτι τέτοιο, αλλά ούτε ξέρομε τι σημαίνει τελειότητα: **«Είναι εξ ίσου λανθασμένο και απατηλό να αναμένουμε την τελειότητα μιας ομάδας, όσο και την τελειότητα ενός προσώπου. Πρωτίστως γιατί και εμείς δεν έχουμε αληθινή και ορθή ιδέα για το τι ακριβώς είναι η τελειότητα**», συμβουλεύει ο γέροντας Σωφρόνιος. (5,71)

Υπόμνημα:

Οι παραπομπές σε συγγράμματα, από τα οποία λήφθηκαν τα παραπάνω και μπορούν οι αναγνώστες να μάθουν περισσότερα, γίνονται μέσω δύο αριθμών. Ο πρώτος αναφέρεται στην προέλευση του κειμένου και ο δεύτερος στην σελίδα. **Προέλευση:**

1. Η καλλιέργεια του πνεύματος, Ιερομονάχου Ραφαήλ Νόϊκα (πνευματικού τέκνου του γέρ. Σωφρονίου), έκδοση "Το περιβόλι της Παναγίας", 2013.
2. Ορθόδοξη Ιερά Κατήχηση του Αγίου Νεκταρίου, 2001.
3. Από το βιβλίο: "Γέροντος Παΐσιου Λόγοι", Τόμος Γ΄.
4. Αγίου Ιουστίνου Πόποβιτς, "Οσίου Σεραφείμ του Σαρώφ, βίος".
5. Αρχιμ. Σωφρονίου Σαχάρωφ, Έσσεξ 1995.

5 / 18 Μαρτίου 2014.
Κόνωνος μάρτυρος και Μάρκου του ασκητού
Λεόντιος Μοναχός Διονυσιάτης
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ
www.imdleio.gr

